

Uitwerking Ma.ak-tafel Sociaal ondernemerschap en Economie

Tafel 4: Sociaal ondernemerschap en ondernemende buurtinitiatieven
Locatie HvA, 23 mei 2019

Aanwezig:

Jaap Prummel, Johanna Lagarde, Jasper Etten, Sharona Ceha, Anna de Zeeuw Philip Korthals Altes, Juslene Nanga Nguele, Alex Straathof, Nesrien Abu Ghazaleh, Maarten Hooglander, Sofia Elkintaono, Elisabeth Werter, Ria Braaf Jaap Kemkes, Karlijn van Arkel, Manou Chen, Niels Swinkels?, Tiemen ter Hoeven?

Over Sociaal Ondernemerschap in relatie tot de overheid is in 2017 een rapport van de HvA verschenen, waardoor er al veel voorwerk gedaan is. Voor de lokale overheid zijn er tien tips om om te gaan met sociale ondernemingen en het doel van deze tafel is om deze te concretiseren danwel aanvullende concrete criteria te benoemen, ook vanuit het perspectief van ondernemende buurtinitiatieven. De kernvraag is: hoe kunnen sociale ondernemingen en ondernemende buurtinitiatieven op lange termijn succesvol(ler) zijn? Hier zijn 10 nieuwe/ aanvullende criteria uitgekomen.

1. De lokale overheid ervaart een gebrek aan kennis en ervaring in het werken met sociale ondernemingen en ondernemende buurtinitiatieven. De oplossing is om trainingen te geven aan ambtenaren door de sociale ondernemingen zelf. Sociale ondernemingen komen zelf met een voorstel hiervoor, waarbij meerdere initiatieven in 1 plan zitten.
2. Er heerst een wederzijds gebrek aan vertrouwen tussen overheid en sociale ondernemingen. Dit is heel moeilijk om te bewerkstelligen. Een mogelijkheid is om succesverhalen te verzamelen via een co-creatief platform en daar de succesfactoren te delen, en zo een vertrouwensmeter te creëren. Een prijsvraag met een multidisciplinaire jury om hier een concreet plan voor uit te werken behoort tot de opties.
3. Deels hieraan verwant is het verkokerde denken van professionals/ ambtenaren. Ook hier is een mogelijke oplossing om een co-creatief netwerk in te stellen (of bestaande netwerken te verbinden) van overheid, sociale ondernemingen en kennisinstellingen.
4. Ook merken we onvoldoende durf/ daadkracht bij de professionals, omdat ze vaak vastzitten in protocollen. Hiervoor is de Right to Challenge: bij Right to Challenge (R2C) kunnen bewoners taken van gemeenten overnemen als zij denken het slimmer, beter, goedkoper of anders te kunnen doen. Daarvoor willen we 50 pilots met sociale ondernemingen en buurtinitiatieven doen.
5. Ook een oplossing is om ambtenaren 'stage' te laten lopen bij buurtinitiatieven/ sociale ondernemingen. Dit ook om meer wederzijds vertrouwen en begrip te kweken. Vaak lopen initiatieven en sociale ondernemingen tegen regels en risico's aan waardoor ze niet door durven zetten. Als ze 'regelvrije' ruimte krijgen en de mogelijkheid om fouten te accepteren en van te leren, en de ambtenaren 'leren'

mee, dan is er veel meer mogelijk. Met de 'stage' verdienen de ambtenaren bijvoorbeeld vrije dagen, of ze krijgen van tevoren al vrije dagen om 'maatschappelijk' in te vullen.

6. Door één aanspreekpunt aan te stellen voor sociaal ondernemers, voorkomen we veel bureaucratie van 'van het kastje naar de muur'. Het aanspreekpunt is een soort 'loodsteam' met doorzettingsmacht, met één persoon per stadsdeel en meerdere voor de centrale stad.
7. Een ander onderdeel waar veel sociale ondernemingen en ondernemende buurtinitiatieven mee worstelen is het gebrek aan (fysieke) ruimte. Er is een tekort aan maatschappelijk vastgoed omdat dit geen onderdeel is van de stedelijke ontwikkeling. De oplossing hiervoor is relatief simpel: met het maken van de omgevingsvisie zou MA.AK betrokken moeten zijn om maatschappelijk vastgoed als integraal onderdeel van de visie op de stad.
8. Nog een uitdaging voor veel sociale ondernemingen is dat ze weinig opdrachten vinden. De aanbestedingen vanuit gemeentes en andere (semi-) overheden zijn vaak zo groot, dat alleen grote bedrijven ze aan kunnen. Door de kavels kleiner te maken, komen ook sociale ondernemingen rechtstreeks aan bod (niet alleen als onderaannemer). Als bovendien in de aanbestedingen ook criteria voor sociale impact en duurzaamheid worden opgenomen, maken ze nog meer kans.
9. Daarnaast zijn er in elke wijk verbinders en pioniers die zorgen voor de sociale lijm tussen lokale overheid en (sociale) ondernemingen en buurtinitiatieven. Deze verbinders worden vaak niet erkend of gewaardeerd terwijl ze van grote waarde zijn voor een wijk. De oplossing is om ze als opdrachtnemer van de gemeente te zien voor de wijk omdat ze nuttig werk doen, en ze ook structureel te betalen.
10. Daarmee samenhangend is het idee om van de 40.000 mensen die nu werkloos thuis zitten, te onderzoeken welke daarvan als vrijwilliger of verbinder actief is in wijk of buurtinitiatief. Veel sociale ondernemingen kunnen deze mensen zo aanwijzen en zij zouden in plaats van een uitkering een salaris kunnen ontvangen voor het (vrijwillige) werk dat ze al doen. Dit betekent een erkenning van hun inzet, uitvloeijing uit de bijstand en een eerste opstap richting verdere ontwikkeling van betaald werk. De uitgaven voor de gemeente zijn hetzelfde, het wordt alleen vanuit een ander potje betaald. De buurtinitiatieven en sociale ondernemingen kunnen dit verder uitwerken door ook directe activiteiten voor werklozen aan te bieden vanuit hetzelfde potje.

